

samfund vi får, og det er de principper, som politik handler om. Det er her, vi har den politiske uenighed, det er her, vi deler os efter anskuelser.

Hvis velfærdssamfundets kerneydelser fortrinsvis styres af markeds kræfterne og økonomisk effektivitet, uanset hvordan det er pakket ind, er der nogle, der falder af, fordi vi på markedet ikke har ansvar for andre end os selv. Så taber vi ansvaret for hinanden, og så taber vi hinanden, og så skaber vi en stigende polarisering. Det kan et samfund, et fællesskab, der er styret af både markeds kræfter og centralt fastsatte regler og evig kontrol fra statens side ikke føre til. Vi har brug for samhørighed, for fællesskab og for, at vi hver især føler ansvar for fællesskabet og for andre end os selv, og det skal der andet end markeds kræfter til.

Kl. 11.00

De midler, vi vælger at bruge til at indrette samfundet med og styre udviklingen med, får konsekvenser for, hvordan vi har det med hinanden i fremtiden; om vi opfatter os selv som borgere eller som forbrugere i velfærdssamfundet. Derfor betyder det noget for vores fælles fremtid, hvordan vi indretter folkestyret med en kommunalreform, og hvordan Folketingets flertal styrer opgaveløsningen i kommuner og amter gennem regler og kontrol.

Skal det være et folkestyre, hvor folkevalgte har reelt ansvar over for vælgerne? Eller skal de folkevalgte reelt være styret af staten? Det er det store spørgsmål, og når vi ser på den måde, opgaverne er fordelt på i regeringens oplæg, er det virkelig en centralistisk statsstyring, vi ser for os. Derfor skal der forhandles, for vi vil ikke lægge ansvaret fra os. Vi vil holde fast og prøve at præge resultatet, så vi bevarer folkestyret og udvikler det ved at lægge ansvar ud til folket.

Skal alle de offentlige og borgernære arbejdspladser styres i detaljer gennem centralt fastsatte regler for, hvordan opgaverne i dagligdagen skal løses derude, hvor folk møder folk? Er det virkelig nødvendigt at lovgive om, hvordan skolelederne på de 1600-1700 folkeskoler skal forholde sig ved eleveres fravær? Hvad er det for et samfund, vi får af det? Fremmer det ansvaret for opgaven og respekten for forskelligheden?

Hvad er det for en rolle, vi får i et samfund, hvor vi hele tiden får at vide, at vi har valgfrihed? Hvis vi ikke er tilfredse med servicen i vores børns skole eller børnehave, kan vi bare vælge en anden skole eller en anden børnehave, men har vi som forældre ikke også et ansvar for, at opgaven løses? Er vi ikke forpligtet over for

hinanden i et demokrati? Eller skal vi bare være forbrugere af et marked af skoler og børnehaver?

Det er virkelig på tide at sætte fremtiden på en åben dagsorden, og der ligger fem centrale udfordringer foran os: Andelen af pensionister vil vokse mere end andelen af erhvervsaktive, og det skal vi forberede os på, inden forandringen sker, men regeringen skyder det foran sig. Der er stigende forventninger til det, samfundet skal levere til borgerne. Der er en stigende polarisering, fordi alt for mange mennesker er uden for arbejdsmarkedet og dermed uden for et meningsfuldt fællesskab. Vi er på vej til et videnssamfund, der stiller helt andre krav til uddannelserne, end industrisamfundet gjorde, og vi har et mere og mere omfattende internationalt samarbejde, hvor Danmark har opgaver og ansvar for at bidrage til en ny og bedre verdensorden.

Vi kender størrelsesordenen af udfordringerne. Det har den tidligere regering beskrevet og analyseret, det har den nuværende regering gjort, og det har vismændene og regeringens egen Velfærdskommission gjort. Vi kunne allerede nu have forberedt os og truffet beslutninger, der rakte langt frem, for at skabe et råderum for de kommende generationer, men vi venter, fordi regeringen venter.

I Det Radikale Venstre vil vi utrolig gerne bidrage til, at den enkelte får større ansvar for selv at bidrage til fremtiden og fremtidens samfund. Det sker allerede med de obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger, som er noget af det, der gør, at vi har en meget overkommelig udfordring foran os, fordi vi har et meget fornuftigt, stabilt og bæredygtigt pensionssystem. Det at have ansvar for selv at bidrage giver selvværd og styrker ansvaret for den enkelte, og derfor er det vigtigt, at vi også bruger de principper og de erfaringer på andre områder i vores samfund og ændrer samfundet, så vi styrker ansvaret hos den enkelte. Derfor bør alle på arbejdsmarkedet være forsikret mod ledighed.

De, der kan selv, skal også tage ansvar. Men det forudsætter, at man har noget at have ansvar i, og derfor hjælper regeringens såkaldte forårspakke ikke. Der skal virkelig en kulturrevolution til inde i hovederne på os.

Vi skal ændre strukturen i skattesystemet. Det er klart, at vi vil få en helt anden adfærd og bruge vores midler og rådighedsbeløb på en anden måde, hvis vi oplever, at vi kan nøjes med at tjene 370 kr. for at kunne levere en ydelse, som gi-